

Motto: Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å oppleve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfund. Frem med helhetsfølelsen og totalitetsbevisstheden. Ned med partipolitikken og klassekampen. Frem med det frie, levende, selvvirksomme samfund.

TIKK

REGJERINGEN NYGÅRDSVOLD FIKK INGEN EKSTRA FULLMAKT I 1940.

Hva som virkelig hendte i stortingsmøtet på Elverum.

Av Ingv. Førre.

Det er ikke lenger ufarlig å hevde personlige meninger

Før krigen var det en hevdvunnen rett for enhver nordmann åpent å kunne gjøre gjeldende sin oppfatning, selv om den ikke var offentlig anerkjendt. Og vi trodde alle at ytringsfriheten var så sterkt forankret både i vår grunnlov og i den almindelige bevissthet at ingen lenger ville forsøke seg på å kneble denne ytringsfrihet, som skulle være grunnpilaren i det politiske demokrati.

Men ånden fra nazitiden synes å ha angrepet folk som selv mener at de befinner seg langt borte fra nazistenes leir. Idag er det forbundet med ikke liten risiko å hevde oppfatninger som ikke har fått offentlig anerkjennelse.

Nygårdsvold og Wright.

Et utslag av denne diktaturmentalitet kom til syne under et stortingsmøte forleden, idet ingen annen enn hr. Nygårdsvold gjorde vold på alle tidligere anerkjente begreper om rett til fri meningsytring, idet han utenfor stortingskartet — gikk løs på sin stortingskollega, Wright, ikke i første rekke fordi denne hadde en fra hr. Nygårdsvold avvikende mening, men fordi han overhodet hadde våget å ytre seg i en forsamling som etter hr. Nygårdsvolds mening ikke egnet seg til den slags diskusjoner, hva imidlertid vi andre mener at hr. Wright selv må være den rette til å avgjøre.

Hr. Wright hadde nemlig i Norges Banks representantskap

nevnt at han var av den oppfatning at den — visstnok også av høyesterett påberopte — fullmakt, som regjeringen Nygårdsvold skulle ha fått i stortingsmøtet på Elverum i 1940, ikke eksisterte, da Stortinget overhodet ikke hadde votert over det av daværende stortingspresident Hambro refererte forslag til fullmakt.

Nå er det jo så at hr. Wright kan irritere ved sin snakkesalighet. Og de som var nødt til å se ham under stortingssamlingene i 1945 ga omkring i Stortinget og sprade med en i England erhvervet militæruniform, måtte enten smile medlidende eller bli irriterte. Og den faderlige tone han ynder å benytte, kan lett føre til samme resultater. Men det en må hevde og kreve er at hr. Wright har rett til å ha en oppfatning og rett til å uttale seg om en viktig offentlig sak uten av den grunn å få påpakning. En annen sak er det at hr. Nygårdsvold selvfølgelig har samme — men heller ikke større — rett til å gjøre det samme for sitt vedkommende. Og har rett til å hevde en annen oppfatning enn hr. Wright. Men det var ikke denne sin annen oppfatning hr. Nygårdsvold la hovedvekten på under sitt anfall i Stortinget forleden, men at hr. Wright overhodet hadde tillatt seg å hevde en fra hr. Nygårdsvold og hans regjering avvikende mening.

Hadde det dreiet seg om en hemmelig sak som det var av landsviktig betydning å bevare hemmelig, ville jo forholdet vært et annet. Men her gjaldt det en sak som tidligere er referert i «Stortingstidende» og som altså er tilgjengelig for alle.

Det er imidlertid egnet til å

Forts side 3